

50 -lecie

DZIAŁALNOŚCI SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO

1964-2014

50-lecie

DZIAŁALNO CI
SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA
SPOŁECZNO-KULTURALNEGO

SŁUPSKIE TOWARZYSTWO SPOŁECZNO-KULTURALNE

50-lecie

DZIAŁALNO CI
SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA
SPOŁECZNO-KULTURALNEGO

1964-2014

Opracowanie tekstu
STANISŁAW TURCZYK

Łamanie tekstu
Zdzisław Rzeźnik

Sponsor wydawnictwa
Ewa i Lech FEDEROWIE

Na okładce:

Odślonienie Pomnika F. Chopina na inaugurację X FPP w Słupsku - 4IX 1976

Na fortepianie gra Bogdan Kułakowski - ówczesny uczeń Państwowej
Szkoły Muzycznej II stopnia w Słupsku

ISBN 978-83-928667-4-9

Druk:

Zakłady Poligraficzne „Grawipol” w Słupsku
ul. Poznańska 42, tel. 0 59 848 54 30; fax 0 59 842 65 56
www.grawipol.pl

André Malraux, francuski pisarz i malarz, w swoim dziele „Kultura jest tym, co sprawiło, że człowiek stał się czymś innym niż tylko przypadkowym wydarzeniem w przyrodzie”. Nie sposób dyskutować z tym prostym, ale jakże trafnym frazosem. Kultura nie jest tylko tym fenomenem, który oddziela nas od świata praw naturalnych, gdzie silniejszy panuje nad słabszym, a wiskaz zjada mniejszego. Kultura jest również tym, co sprawia, że przedstawiciele ludzkości z każdym dniem stają się dla siebie bardziej „ludźcy”.

Od pół wieku Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne wnosi swój ogromny wkład w rozwój słupskiej kultury. Nie wiele jest w naszym Mieście organizacji, które mogłyby pochwalić się tak długą historią działania. Z całą pewnością STSK jest jedyną organizacją działającą tak długo z równym zapalem i entuzjazmem. Pół wieku temu pierwszy prezes STSK Jan Stępie wraz z członkami zarządu Jerzym Dąbrowskim, Czesławem Domaradzkiem, Zdzisławem Machurą, Jerzym Bytnerowiczem, Jerzym Feithem, Ignacym Bogdanowiczem i Stanisławem Mireckim wyznaczyli misję Towarzystwa - *inspirowanie i wzbogacanie życia kulturalnego w Słupsku, zgodnie z rosnącymi potrzebami jego mieszkańców*. Na wyrazy uznania zasługuje to, że w konsekwencji kolejni prezesi wraz z obecnym Stanisławem Turczykiem i jego współpracownikami Haliną Chmielecką, Barbarą Perle i Mieczysławem Jaroszewiczem i pozostałymi członkami

zarz du realizuj cele wyznaczone przez swoich poprzedników.

Nie sposób ju wymieni liczby wszystkich zorganizowanych przez STSK wystaw malarskich, fotograficznych i plastycznych, recitali, koncertów, spotka z aktorami, pisarzami, dziennikarzami, naukowcami oraz przedstawicielami władz centralnych i samorz dowych. W swojej historii Towarzystwo wspierało równie działalno ci Amatorskiego Klubu Filmowego „Jantar”, Słupskiego Towarzystwa Fotograficznego i Oddziału Polskiego Towarzystwa Flistorycznego. Moim zdaniem, do najwi kszych osi gni STSK nale y jednak utworzenie Miejskiego Funduszu Kultury, zainicjowanie stworzenia corocznej Nagrody Miasta Słupska za ró ne osi gni cia ycia społecznego i gospodarczego, inauguraqa obchodów „Dni Słupska” czy te zainspirowanie władz miasta do utworzenia stanowiska Plastyka Miejskiego, który do dzisiaj dba o słupskie zabytki i ład przestrzenny. Od 1967 roku Towarzystwo organizuje najwi ksz imprez muzyczn w Słupsku i jedno z najwa niejszych wydarze polskiego sezonu muzycznego czyli Festiwalu Pianistyki Polskiej. Dzi ki członkom STSK Festiwal wi cił swoje najwi ksze sukcesy i nieprzerwanie od 47 lat ci ga nad Słupi najlepszych polskich pianistów.

Z okazji 50-lecia działania Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego wszystkim jego członkom ycz przede wszystkim sił do dalszego działania i niesłabn cego zapalu do realizacji kolejnych ambitnych celów. ycie zaczyna si po 50-tce, dlatego jestem przekonany, e kolejne strony ksi gi spisuj cej działalno STSK zapełniane b d równie wielkimi osi gni ciami jak dotychczas.

Maciej Kobylski

Prezydent Miasta Słupska

TRADYCJE RUCHU SPOŁECZNEGO W SŁUPSKU

Jr ocz tki ruchu społecznego w Słupsku si gaj pierw-
szych lat powrotu miasta do Macierzy. Ju we wrze niu 1945 r.
rozpoczyna działalno Miejska Rada Kultury. Szczególnie
aktywnie działały w ramach Rady Komisja Teatralna i Komisja
Bada Słowia skich.

Komisja Teatralna wzi ła pod opiek powstały dwa miesi -
ce wcze niej Teatr Polski.

Komisja Bada Słowia skich poło yła du e zasługi w dzie-
dzinie upowszechniania historii ziemi słupskiej, zwróciła uwa-
g władz i społecze stwa na problem Słowiców zamieszka-
łych we wsi Kluki, przyczyniaj c si do zachowania reliktyw
kultury materialnej tej słowia skiej grupy etnicznej, co dopro-
wadziło w 1963 r. do powstania Zagrody Muzealne w Klukach
jako Oddziału Muzeum Pomorza rodkowego.

W 1947 r. powstało w Słupsku Towarzystwo Miłó ników
Sceny prowadz ce amatorski zespół teatralny, który w latach
1947-1949 wystawił 5 sztuk.

W latach 1946-1949 w Słupsku bardzo o ywion działal-
no prowadziło Polskie Towarzystwo Naukowe. Organizowa-
ło badania dotycz ce dziejów ziemi słupskiej oraz odczyty z lite-
ratury, medycyny, prawa i sztuki.

W 1953 r. powstaje w Słupsku Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego, członkowie Towarzystwa, w większości nauczyciele historii, zbierali dokumenty historyczne, wspomnienia, fotografie itp.

Popularyzacja muzyki zajmowało się powstałe w 1945 r. Towarzystwo Miłośników Muzyki im. Stanisława Moniuszki, które prowadziło również od 1947 roku Szkołę Muzyczną, utworzoną w 1957 r.

Sytuacja polityczna w Polsce w końcu lat 40. i początku 50. nie sprzyjała działalności społecznej, zahamowała więc na kilka lat aktywność słupskiej inteligencji.

Ożywienie działalności społeczno-kulturalnej nastąpiło dopiero po 1956 roku.

Przebieg powstania Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego i jego programu należy szukać w tradycji powstałych i działających w Słupsku już w latach 40. organizacji społecznych.

POWSTANIE I PROGRAM STSK

Dnia 22 maja 1964 r. w Powiatowym Domu Kultury w Słupsku odbyło się spotkanie 23 osobowej grupy działaczy kulturalno-o wiatowych miasta i powiatu słupskiego z przedstawicielami Koszali skiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego - prezesem Zarz du Adamem Matwijowskim, członkiem Zarz du - Mari Zaborowsk i dyrektorem Biura - Józefem Nar-kowiczem. Na spotkaniu dyskutowano o mo liwo ci utwo-rzenia w Słupsku Oddziału Koszali skiego Towarzystwa Spo-łeczno-Kulturalnego. Po zapoznaniu się z programem KTSK, uczestnicy spotkania postanowili przygotowa zebranie orga-nizacyjne, którego celem było powołanie w Słupsku Oddziału KTSK. Powołano 4 osobowy zespół organizacyjny tego zebra-nia w składzie: Jan Pa czyk - kierownik Szkoły Podstawowej Bolesławicach, Czesław Domaradzki - przedstawiciel Spo-łecznej Rady Kultury w Słupsku, Maria Zaborowska - kie-rownik muzeum w Słupsku i Stanisław Mirecki - kierownik Wydziału Kultury na miasto i powiat.

W dniu 24 czerwca 1964 r. w Powiatowym Domu Kultury w Słupsku odbyło się zebranie 41 działaczy społeczno-kultu-ralnych z terenu miasta i powiatu. Zebraniu przewodniczył Jan Pa czyk. Po dyskusji podj to uchwał o powołaniu w Słupsku Oddziału KTSK i przyj to jego nazw zaproponowan przez Iwo Malczewskiego - Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kultu-

ralne. Równocześnie nie powołano 4 osobowy skład Zarządu 13 osobowy skład Komisji Rewizyjnej. Na posiedzeniu Zarządu Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w dniu 2 września 1964 r. w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki, wybrano prezesa Jana Stępnia - Przewodniczącego Prezydium MRN w Słupsku, wiceprezesa - Jerzego Dobowskiego - Przewodniczącego Prezydium PRN w Słupsku, sekretarza - Czesława Domaradzkiego - kierownika KMPK, skarbnika - Zdzisława Machur. Członkami Zarządu zostali: Jerzy Feith, Ignacy Bogdanowicz, Jerzy Bytnerowicz i Stanisław Mirecki. W skład Komisji Rewizyjnej powołano Michała Serafina, Wojciecha Grzelak i Jana Pańczyka.

Na posiedzeniu Zarządu STSK w dniu 19 listopada 1965 r. dokonano zmiany w składzie Zarządu. Po rezygnacji Jerzego Dobowskiego funkcję wiceprezesa powierzono Stanisławowi Mireckiemu, po rezygnacji Zdzisława Machury i Jerzego Feitha do składu Zarządu dokooptowano Hannę Małankiewicz - red. Głosu Słupskiego, Janusza Przewoźnego - dyrektora Muzeum Pomorza Rodkowego, Mariana Szkudlarka i Wandę Truszkowską, której powierzono obowiązki skarbnika, natomiast Henryk Wrembel przejął funkcję sekretarza Zarządu po śmierci Czesława Domaradzkiego.

W 1965 Zarząd STSK przyjął program działalności. W dyskusji nad kierunkami działalności Towarzystwa podkreślono, że STSK musi znaleźć swoje miejsce w słupskiej kulturze, tak aby nie powieliła działalności funkcjonujących w mieście placówek i instytucji kultury. W przyjętym programie określono trzy zasadnicze kierunki działalności:

1. Podejmowanie i realizacja własnych inicjatyw i form działalności wzbogacających ofert kulturalnych dla mieszkańców.

2. Wspieranie i pomoc organizacyjna i finansowa dla tych instytucji i organizacji społecznych, które wnoszą szczególnie wartościowe dla naszego środowiska propozycje kulturalne.
3. Wystąpienie do władz Miasta, placówek kultury i organizacji społecznych z propozycjami dotyczącymi różnych dziedzin życia społecznego w Słupsku.

Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne czerpiąc z bogatych tradycji słupskiego ruchu społeczno-kulturalnego za główny cel swojej działalności uznało inspirowanie i wzbogacanie życia kulturalnego w Słupsku, zgodnie z rosnącymi potrzebami jego mieszkańców. Towarzystwo skupiło ludzi różnych zawodów i zainteresowań, których łącznym celem było zapewnienie mieszkańcom coraz szerszego wachlarza oferty kulturalnej i na coraz wyższym poziomie.

Aspiracje działaczy STSK wynikały zapewne również z faktu, że wśród mieszkańców Słupska, którzy osiedlili się w mieście od 1945 r. wielu pochodziło z dużych ośrodków, z Warszawy, Wilna, Poznania.

DZIAŁALNOŚĆ STSK

działalności STSK można wyróżnić trzy okresy:

1. W latach 1964-1975 Towarzystwo prowadziło szeroką działalność popularyzatorską organizując w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki, Sali Rycerskiej Zamku Książąt Pomorskich i klubach osiedlowych recitale, koncerty muzyczne, spotkania z aktorami, pisarzami, naukowcami, dziennikarzami, przedstawicielami władz administracyjnych, wystawy plastyczne i fotograficzne, równocześnie wspierało działalność Amatorskiego Klubu Filmowego „JANTAR”, Słupskiego Towarzystwa Fotograficznego i Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Zarząd STSK występował do władz miejskich z wieloma inicjatywami, których realizacja przyniosła konkretne efekty. Do najważniejszych inicjatyw należały:

- utworzenie w 1965 r. Miejskiego Funduszu Kultury,
- uchwalenie przez Miejską Radę Narodów w Słupsku w 1966 r. przyznawania corocznych Nagród Miasta Słupska za osiągnięcia w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego. MRN uchwał nr 24/65/66 z dnia 31.05.1966 r. przyznała Zarządowi STSK prawo przedstawiania kandydatów do tej nagrody. Te uprawnienia Zarząd realizował do 1989 r.,

- inauguracja obchodów DNI SŁUPSKA we wrześniu 1967 r.,
- podjęcie wspólnie z Miejskim Rad Narodów, Powiatowej Komisji Związków Zawodowych i Ośrodkiem Badawczym Koszalińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego badania dotyczących udziału słupskich zakładów pracy w rozwoju kultury w Słupsku,
- realizacja Słupskiej Kroniki Filmowej 1968/1969 przez Amatorski Klub Filmowy „Jantar”,
- 1969 r. powołanie w Urzędzie Miejskim stanowiska plastyka miejskiego oraz ochrona zabytkowych elewacji na budynkach komunalnych, które ulegały likwidacji w czasie prac remontowych,
- 1971 r. - zorganizowanie w Ratuszu sympozjum na temat: KULTURA W RODOWISKU ROBOTNICZYM,
- 1972 r. - wydanie wspólnie z PTTK przewodników turystycznych „SŁUPSK I ZIEMIA SŁUPSKA”, „SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY”,
- 1971 r. i 1972 r. - zakupienie dwóch tkanin artystycznych wg projektu Heleny Gałkowskiej - „POCZĘT KSIĄŻKI POMORSKICH” i „POWRÓT ERYKA I DO DARŁOWA” do Sali Rycerskiej Zamku Książki Pomorskich,
- 1971-1972 r. - zbiórka pieniędzy na budowę pierwszego w Polsce pomnika Karola Szymanowskiego.

W tym wydarzeniu dla działalności STSK było przyjęcie w 1967 r. obywateli organizatora Festiwalu Pianistyki Polskiej.

W okresie 1964-1975 r. rozpoczęły działalność :

1967 r. - Koło Miłośników Muzyki,

1968 r. - Koło Miłośników Regionu i Koło Przyjaciół Muzeum i Zabytków, Koło Terenowe w Ustce,

1969 r. - Koło Miłośników Plastyki i Koło Miłośników Teatru, Klub Studentów,

1971 r. - Klub Ławnika i Kuratora,

W 1974 r. w ramach STSK rozpoczęła działalność Koło Pierwszych Słupszczyzan powstałe w 1959 r.

2. Okres lata 1975-1995

Powstanie w 1975 r. województwa słupskiego spowodowało powołanie w Słupsku nowych instytucji kultury: TEATRU MUZYCZNEGO, WOJEWÓDZKIEGO DOMU KULTURY, BIURA WYSTAW ATRYSTYCZNYCH, WOJEWÓDZKIEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ, SSK „POBRZEŻE”, Oddziałów Związku Literatów Polskich i Związku Plastyków Polskich, które przejęły cząstkę dotychczasowej działalności STSK.

Głównym kierunkiem działalności Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego stała się popularyzacja muzyki, historii Słupska oraz walorów przyrodniczych i turystycznych ZIEMI SŁUPSKIEJ.

W 1981 r. wydano wspólnie ze Stałą Nauką Polskiego Towarzystwa Historycznego - Historii Słupska.

Od 1983 r. STSK stało się organizatorem drugiej w swojej imprezy muzycznej - Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej w Kościele w Jacku.

STSK zostało współorganizatorem TURNIEJU WIEDZY O SŁUPSKU dla uczniów szkół podstawowych organizowany przez Miejski Ośrodek Kultury.

W 1981 r. Zarząd STSK podjął inicjatywę przygotowania „Raportu o stanie i kierunkach rozwoju kultury w Słupsku do 1990 r. Raport był dyskutowany na posiedzeniu Zarządu STSK, KOMISJI O WIATY I KULTURY MRN, Obradach Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego STSK, a następnie spe-

cialnej sesji MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ w 1982 r., która podjęła wniosek dla kultury uchwał w sytuacji kryzysu społeczno-gospodarczego.

W 1982 r. zorganizowano konkurs na pamiętniki z pierwszych lat w Słupsku od 1945 r.

Nawiązano współpracę z Radą Rejonową Naczelnej Organizacji Technicznej w Słupsku. Wspólnie zorganizowano konkursy: na gabinet historii zakładu, na najlepsze warunki socjalne, słupski przemysł w fotografii, słupski przemysł w oczach dziecka, na najlepszy ukwiecony balkon itp.

W latach 1979, 1980, 1981, 1983 i 1985 - zorganizowano wspólnie z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Słupsku konkurs na najlepsze prace magisterskie o tematyce słupskiej. W wyniku konkursu nagrodzono i wyróżniono 28 prac magisterskich z Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Szczecińskiej, Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie i WSP w Słupsku.

W latach 1972-1979 - zorganizowano w KMPiK Studium Wiedzy o Regionie - cykl spotkań z przedstawicielami różnych dziedzin życia społecznego i kulturalnego miasta i regionu.

W 1983 r. zorganizowano publiczną zbiórki na renowację Pomnika Powstańców Warszawskich.

W 1986 r. zorganizowano z innymi stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi Sejmik Kultury na temat realizacji uchwały Nr 91/81.MRN z 17X1982 r.

W 1979 r. powstało Koło Członków Zbiorowych, do którego akces składały przedsiębiorstwa przemysłowe i usługowe oraz komitety osiedlowe. Liczyło 35 członków i działało do 1981 r.

W 1988 r. powstało Koło Miłośników Biblioteki.

3. Lata 1995-2014

Od 1995 stopniowo nastąpiły zmiany w finansowaniu działalności organizacji pozarządowych z budżetu miasta Słupska.

Źródła finansowe na działalność Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne uzyskuje w ramach konkursów grantowych na okresowe zadania (impresje) i pieniądze pozyskanych od sponsorów.

Skutkiem tych zmian było zakończenie działalności w klubach i klubów zainteresowanych, ponieważ Towarzystwo nie dysponowało środkami finansowymi na ich działalność.

W strukturze STSK działają od 1995 dwa Koła: Koło Pierwszych Słupszczyzan i Koło Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „DOLINA SŁUPI”.

W 2000 r. STSK zorganizowało zbiórki pieniędzy na zakup popiersia Jerzego Waldorffa, które zostało umieszczone w holu Filharmonii i Teatru.

W 2002 r. STSK zaproponowało mieszkanie Słupska nowym imprezom - NIEDZIELNY SALON MUZYCZNY.

W 2004 r. Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne obchodziło 40-lecie działalności. 24 czerwca 2004 r. w rocznicę powstania Towarzystwa w Miejskiej Bibliotece Publicznej została otwarta okolicznościowa wystawa wydawnictw, kronik FPP, medali, plakatów, afiszy. Wieczorem w sali Filharmonii i Teatru odbył się koncert z tej okazji, w którym Piotr Paleczny wykonał koncert fortepianowy c-moll S. Rachmaninowa a Wojciech witała koncert e-moll F. Chopina z Orkiestrą Polskiej Filharmonii „SINFONIA BALTICA” w Słupsku pod dyktando Bohdana Jarmołowicza.

Odśloni cie KLAWIATURY GWIAZD FPP w Parku im. Jerzego Waldorffa na inauguracji 40 FPP 9 XI 2006 r. Kwiaty na klawiszu z napisem Halina Czerny-Stefańska składa córka Elbieta Stefańska

KLAWIATURA GWIAZD FPP

W 2006 r. z okazji 40 Festiwalu Pianistyki Polskiej z inicjatywy STSK została odsłonięta w Parku im. J. Waldorffa „Klawiatura Gwiazd FPP” na której upamiętniono zmarłych wybitnych polskich pianistów, którzy wystąpili na Festiwalu Pianistyki Polskiej: Haliny Czerny-Stefanowej, Ryszarda Baksta, Władysława Kdry, Klary Langer-Daneckiej, Witolda Małcuyskiego, Tadeusza Mudzińskiego, Miłosza Magina, w 2012 r. Reginy Smendzianki.

Pomysłodawcą „Klawiatury Gwiazd FPP” był pianista Bogdan Kułakowski, projekt wykonał artysta plastyk Andrzej Szulc.

Otwarcie wystawy wydawnictw, kronik FPP, medali, afiszy, plakatów w Miejskiej Bibliotece Publicznej z okazji 40-lecia działalności Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wśród uczestników: Jan Stępień prezes STSK w latach 1964-1969, prezydent Miasta Słupska - Jerzy Wandzel i współzałożyciele Towarzystwa: Stanisław Mirecki, Andrzej Małankiewicz i Marian Zieliński.

W latach 1964-1985 Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne korzystało go cinnie z pomieszcze Klubu Mi dzynarodowej Ksi ki i Pracy od 1986 ma swoj siedzib w budynku przy ulicy Jaracza 6.

40-lecie dzialalno ci STSK - wystawa w Miejskiej Bibliotece Publicznej w dniu 24 czerwca 2004 r.

DZIAŁALNOŚĆ KOŁ I KLUBÓW STSK

KOŁO MIŁO MIŁNIKÓW MUZYKI

Rozpoczęła działalność w 1967 r., jego organizatorem i przewodniczącą była Helena Bezeg. Koło podjęła działalność popularyzatorską organizując spotkania, dyskusje oraz recitale i koncerty muzyki poważnej w KMPiK i Sali Rycerskiej Zamku

Helena Bezeg przewodnicząca Koła Miłośników Muzyki rozmawia z Jerzym Waldorffem w przerwie koncertu „Estrady Młodych” FPP w 1980 r.

Plenerowy recital Jerzego Godziszewskiego przed pomnikiem Fryderyka Chopina

Plenerowy recital Macieja Szymańskiego przed pomnikiem Karola Szymanowskiego

Księżt Pomorskich. Koło nawi zało współprac z Komitetami Osiedlowymi, organizuj c imprezy w klubach rodowiskowych. Na szczególne podkre lenie zasługuj inicjatywy Koła dotarcia z warto ciow muzyk do rodowiska robotniczego. Członkowie Koła uczestniczyli w organizaqi sympozjów „Muzyka w rodowisku robotniczym” i „Kultura w miejscu zamieszkania”.

W 1976 r. Koło Miłó ników Muzyki obchodziło 10-lecie działalno ci u wietnione uroczystym koncertem w Zamku Księżt Pomorskich z udziałem „Kwintetu Warszawskiego” z Władysławem Szpilmanem (fortepian). W latach 1967-1976 Koło zorganizowało 188 ró norodnych imprez muzycznych, jak recitale fortepianowe, wokalne, skrzypcowe, wiolonczelowe, gitarowe oraz koncerty kameralne.

Działacze Koła byli współorganizatorami dwóch seminariów dla nauczycieli szkół muzycznych Słupska i Koszalina. Koła nawi zało współprac ze Stowarzyszeniem PRO MUSICA profesora Alojzego Łuczaka w Poznaniu.

Ważn form działalno ci Koła Miłó ników Muzyki było organizowanie w okresie letnim koncertów fortepianowych w plenerze - w parku pod pomnikiem Karola Szymanowskiego. Przewodnicz ca Koła - Helena Bezeg opracowała kroniki dokumentuj ce pierwsze Festiwale Pianistyki Polskiej.

Należy podkre li , e osi gni cia Koła Miłó ników Muzyki w du ym stopniu były zasług przewodnicz cej Heleny Bezeg, niestrudzonej propagatorki i popularyzatorki muzyki w Słupsku, która potrafiła skupi w Kole oddanych sprawie działaczy.

W 1986 r. po rezygnacji Heleny Bezeg, ze wzgl dów zdrowotnych z przewodnictwa Koła, funkq przewodnicz cej przejęła Barbara Major, a nast pnie w 1989 r. obowizki te Zarz d STSK zlecił Mieczysławowi Jaroszewiczowi.

Od 1980 r. organizację Koncertów Kameralnych przejął Prezydium STSK przy współpracy z dyrekcją Muzeum Pomorza rodkowego.

KOŁO MIŁO NIKÓW REGIONU I PRZYJACIÓŁ PARKU KRAJOBRAZOWEGO „DOLINA SŁUPI” STSK (1968-2013)

Koło Miło ników Regionu STSK (według swej pierwotnej nazwy) powstało w dniu 25 października 1968 z inicjatywy Henryka Wrembla - ówczesnego Sekretarza Zarządu STSK; funkcję Przewodniczącego Koła powierzono Józefowi Cieplikowi.

Zadaniem Koła było propagowanie walorów przyrodniczych, geograficznych, krajobrazowych Regionu Słupskiego oraz wyszukiwanie i eksponowanie prac miejscowych artystów - grafików i fotografików.

Na wniosek dr inż. Józefa Cieplika w dniu 25 stycznia 1984 Zarząd STSK pod przewodnictwem Prezesa Jerzego Bytnerowicza utworzono kolejne koło zainteresowane pod nazwą Koło Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” STSK. Najważniejszym zadaniem w działalności nowego Koła STSK była idea poznawania i propagowania walorów rodzimego krajobrazu w środowisku pomorskim, a zwłaszcza pokazanie społeczeństwu wartości estetyczno-wizualnych terenów Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” i Obszarów Krajobrazu Chronionego województwa słupskiego oraz rozwijanie i rozszerzanie zainteresowania zagadnieniami związanymi z krajobrazem w granicach ogólnokrajowych, a nawet międzynarodowych i europejskich.

W dniu 25 stycznia 1990 na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym dokonano formalnego połączenia obu Kół pod nazwą Koło Miło ników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego

„Dolina Słupi” STSK, zachowuj c ci gło działania i zbie -
no celów od 1968 roku. Koło działało na podstawie rocznych
planów pracy. Imienne składy Zarz dów zmieniały si pod-
czas zebra sprawozdawczo-wyborczych Koła.

Od utworzenia Koła Miło ników Regionu STSK tj. od 1968
roku z przerw , w latach 1980 do 1984, przewodnicz cym Ko-
ła był dr in . Józef Cieplik. Przewodnicz cy Zarz du Koła przez
40 lat z ogromnym zaangażowaniem i pasją realizował i nadal
realizuje założenia programowe w ró nych formach, tj. objaz-
dy autokarowe - wycieczki krajoznawcze, wystawy, prelekcje,
publikacje opracowa problemowych.

W okresie 1980-1985 Przewodnicz cym koła był mgr Stani-
sław urawski, a sekretarzem Zygmunt Ja d ejewski - krajo-
znawca i archiwista (zmarły w 1987 roku).

W latach 1970 do 1989 zorganizowano 31 krajoznawczych ob-
jazdów autokarowych w regionie Pomorza rodkowego i cz -
ciowo te Wschodniego (Wejherowo, Pia nica, Puck, Ko cie-
rzyzna, B domin, Pelpin, Chełmno) z ka dorazowym udziałem
kilkudziesiu osób, w tym do licznie reprezentowanej mło-
dzie y.

Podczas wy ej wymienionych wycieczek interesowano si
krajobrazem, zabytkami architektury i przyrody oraz rodzim
histori i folklorem. Jeden z objazdów autokarowych (28 lipca
1974) miał oficjalny charakter „wizyty na Ziemi Złotowskiej”.

W latach 1970 do 1971 w tak zwanej „Akcji Grodziskowej”
zorganizowano objazdy terenowe grodzisk historycznych po-
wiatu słupskiego, z których sporz dzono notatki kronikarskie
opublikowane pó niej w gda skim czasopi mie krajoznaw-
czym PTTK „Jantarowe Szlaki”.

Znakomit form działania Koła były okolicznościowe wie-
czornice. W okresie 1969 do 1979 (zwykle w dniu 8 pa dzier-

nika) organizowano tzw. „Wieczory Słowi skie” podkre laj ce kolejne rocznice powołania Słowi skiego Parku Narodowego nad Jeziorami Łebsko i Gardno (w powiatach słu pskim i l - borskim). Wieczornice te odbywały si przewa nie w Wielkiej Sieni Zamku Ksi t Pomorskich w Słupsku, a czasami tak e w Klubie Mi dzynarodowej Ksi ki i Prasy „Ruch” lub w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marii D browskiej w Słupsku. Imprezy te ł czono zazwyczaj z inauguracj dorocznych „Jesiennych Dni Ochrony Przyrody”.

Obok wy ej wymienionych imprez organizowano wieczornice po wi cone innym zaprzyja nionym regionom jak np. „Wieczór Wielkopolsko-Ostrzeszowski”, „Wieczór Łódzko-Piotrowski” i inne.

Z programami wieczornic ł czono spotkania z naukowcami z ró nych o rodków akademickich, literatami oraz wystawami prac plastyków nieprofesjonalnych w zakresie grafiki, metaloplastyki, rze by, pami tkarstwa, fotografii miejscowych artystów, jak np. Władysława Lachowicza, Tadeusza Czapli skiego, Witaliusza Mojsiejenki, Jerzego Czerwi skiego, Stanisława Kulika. Wystawiono wytłaczane r cznie w metalu orły polskie i gryfy pomorskie oraz wyroby zdobnicze z drewna, kory, metalu, ko ci, bursztynu itp.

Od 1984 roku corocznie organizowane były „Dni Słupskiego Krajobrazu”. Podczas tych wieczornic prezentowane były wystawy o ró norodnej tematyce, takie jak malarstwo, grafika, fotografia, plakaty, widokówki, kalendarze, literatura oraz liczne wydawnictwa z opracowaniami problemowymi m.in. autorstwa Jozefa Cieplika.

Wieczornice urozmaicane były wyst pami miejscowych chórów - „Wiarusy”, „Magistri Cantantens”, zespoły WSP, „Fantazja”, młodzie owe zespoły muzykuj ce z Pa stwowej

Szkoły Muzycznej w Słupsku, Zespołów Szkół Agrotechnicznych w Słupsku i Technikum Le nego w Warcinie.

Koło współpracuje z Miejsk Bibliotek Publiczn w Słupsku, Muzeum Pomorza rodkowego w Słupsku, Zarz dem Okr gu Stowarzyszenia Ligi Ochrony Przyrody w Słupsku, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym w Słupsku. Wcze niej współpracowało tak e z Naczeln Organizacj Techniczn w Słupsku.

Na szczególne podkre lenie zasługuje Filia nr 8 MBP im. Marii D browskiej w Słupsku, w której organizuje si systematycznie wieczornice z okazji „Dni Słupskiego Krajobrazu”, a tak e spotkanie z bibliotekarzami, literatami oraz autorami publikacji pod nazw „Materiały do poznania regionalizmu słupskiego”.

„Dzie Słupskiego Krajobrazu” cykliczna impreza Koła Miłowników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” w Filii nr 8 MBP przy ul. B. Gieryskich w dniu 9 XII 2013 r.

Inn form działalno ci Koła były liczne prelekcje (łącznie około 300) i referaty problemowe wygłaszane przez członków Koła w różnych miastach Polski, a szczególnie przez Przewodniczego Koła na forum Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury. Od IV Kongresu Lubelskiego(1990 r.) oficjalnym, wybranym przedstawicielem Regionu Słupskiego w Radzie Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury był Przewodniczący Koła który uczestniczył w wielu konferencjach i zjazdach, opracował i wygłaszał referaty, a także współorganizował niektóre spotkania Rady np. w Słupsku i Ostrzeszowie.

Dorobek pracy Koła prezentowany był w corocznych sprawozdaniach pisemnych, okresowych publikacjach „Zeszytach Informacyjnych Koła STSK” (1992-1998) oraz w wydanych

Dr in . Józef Cieplik Przewodniczący Koła Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” Honorowy Obywatel Miasta Słupska otwiera „Dzień Słupskiego Krajobrazu” w Filii nr 8 MBP przy ul. Braci Gierymskich w dniu 9 XII 2013 r.

dwunastu tomach „Materiałów do poznania regionalizmu ślupskiego”, które od tomu X zmieniły nazwę na „Materiały i Studia do Regionalizmu Ślupskiego”.

Warto podkreślić wkład pracy społecznej w działalność Koła grona osób o różnych profesjach m.in. prof. Regina Formna - historyk i pedagog, mgr Maria Mertkova - muzykolog, ekonomista, bibliotekarz, mgr inż. Stanisław Zuralski - rolnik i pedagog, inż. rolnictwa i literat Piotr Grygiel z Jasienia, lek. storn. Janina Cieplikowa, Zygmunt Jądziejewski - krajoznawca i archiwista, Jerzy Bytnerowicz - wieloletni Prezes STSK, mgr inż. Leopold Brucko-Stępkowski - rolnik i geodeta, mgr Anna Górska - biolog i pedagog, Maria Ostręgowa - działacz społeczny, mgr inż. architekt Kazimierz F. Ostręga, doc. dr Stanisław Kaczmarek, mgr Kazimierz Roman Swiderski - polonista, krajoznawca i krasomówca, dr med. Alfons Modrzejewski, mgr inż. Janusz Latanowicz - ichtiolog, Witaliusz Mojsiejenko - geodeta i fotografik, mgr Stanisław Turczyk - pedagog i aktualny Prezes STSK.

Działalność Koła w minionych 45-leciu prowadzona była dzięki ofiarnej pracy członków i sympatyków oraz wielu instytucji i urzędowym organom oferującym wielostronną, bezpłatną pomoc.

Tak więc 45-ta rocznica powstania Koła Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” STSK skłania do następujących refleksji - dorobek społeczny Koła w regionalnym, a nawet międzyregionalnym działaniu wpłynął do ogólnej skarbnicy kulturowej Ślupska i Regionu Ślupskiego oraz dla postępu naszego społeczeństwa.

KOŁO MIŁO NIKÓW PLASTYKI

Koło powstało w 1969 r., a jego działalność do 1982 r. kierował Mirosław Jaruga. Najbardziej aktywny okres działalności Koła przypada na lata 1970-1976. W tym okresie Koło zorganizowało w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki 25 wernisarzy słupskich i koszalińskich artystów plastyków, 3 wystawy retrospektywne, a ponadto spotkania i odczyty krytyków sztuki.

Koło uczestniczyło w organizowanych w mieście Słupskich Sobotach, przeprowadzając konkursy plastyczne w plenerze dla dzieci i młodzieży. Członkowie Koła uczestniczyli w akcjach estetyzacji miasta.

Powstanie w 1975 r. Biura Wystaw Artystycznych wpłynęło na ograniczenie działalności Koła. W latach 1976-1982 Koło popularyzowało twórczo słupskich plastyków w ramach tzw. Galerii Jednego Obrazu w oknie wystawowym KMPiK.

W 1982 r. w Miejskim Orodku Kultury rozpoczęła działalność Koło Plastyków Nieprofesjonalnych pod kierunkiem Stanisława Berbeki.

Koło Plastyków Nieprofesjonalnych, liczące 16 plastyków amatorów, organizowało wystawy indywidualne i zbiorowe w MOK, prezentowało obrazy członków Koła w Galerii Jednego Obrazu w witrynie Sklepu PZPS „Alka”.

Do 1995 r. STSK i MOK zorganizowały trzy plenery dla członków Koła w Uście, Jarosławcu i w Głębocznicy. Ich efektem były wystawy plenerowe.

Z okazji 43 rocznicy powrotu miasta do Macierzy Koło przygotowało w 1988 r. wystawę zbiorową pt. „SŁUPSK W MALARSTWIE”.

Ze względu na brak środków finansowych Koła Plastyków Nieprofesjonalnych w 1995 r. zakończyło działalność.

KOŁO MIŁO NIKÓW TEATRU

W styczniu 1969 r. odbyło się zebranie miłośników teatru, na którym powołano Klub Przyjaciół Teatru, jego przewodniczącym został Ryszard Romanowski.

W latach 1969-1970 Koło Miłośników Teatru (tak nazwany był Klub) rozwinęło interesującą działalność, organizowało w KMPiK i Zamku Książąt Pomorskich wieczory poezji, prezentacje monodramów, dyskusje, recitale i spotkania z aktorami Bałtyckiego Teatru Dramatycznego.

Likwidacja Sceny Słupskiej Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w 1970 r. wpłynęła negatywnie na działalność Koła Miłośników Teatru. W 1970 r. przewodnictwem Koła objął Bronisław Markiewicz, jednak działanie koła zanikało, próba jego reaktywacji w 1972 r. przez Macieja Fiderera nie powiodła się, podobnie jak w latach 1973-1974, kiedy przewodniczącą Koła została Danuta Polakowska.

Powstanie Teatru Muzycznego w 1976 r. a następnie Teatru Dramatycznego zwikszyło zainteresowanie tymi dziedzinami sztuki. Możliwość wykorzystania miejscowych aktorów spowodowała ożywienie działalności Koła Miłośników Teatru, któremu w latach 1979-1982 przewodniczyła Wanda Lenc, a następnie w latach 1983-1994 Krystyna Danilecka.

W tym ostatnim okresie działalność Koła opierała się na środowisku młodzieży - uczniach I Liceum Ogólnokształcącego, gdzie powstało Koło Młodych Miłośników Teatru.

Ciekawą formą jego działalności było między innymi orga-

nizowanie plebiscytów na najlepsze kreacje aktorskie w Teatrze Dramatycznym i Teatrze Lalki „T cza”.

Likwidacja Teatru Dramatycznego w Słupsku i brak środków finansowych na działalność spowodowały zamknięcie działalności Koła Miłośników Teatru w 1994 r.

W latach 1969-1980 Koło zorganizowało ponad 40 imprez między innymi:

- wieczór poezji „Krajobrazy Polskie” w wykonaniu R. Ostromenckiego,
- komedii estradowej Stefani Grodzkiej - „Dzionek Mały” w wykonaniu aktorów Bałtyckiego Teatru Dramatycznego,
- wieczór ballad Bułata Okudawy w wykonaniu aktora Bałtyckiego Teatru Dramatycznego,
- monodram - „A jak królem, a jak katem będziesz” według J. Nowaka w wykonaniu łódzkiego aktora Kazimierza Borowca,
- monodram - „Tydzień jak tydzień” w wykonaniu Haliny Jabłonowskiej aktorki z Warszawy,
- imprez słowno-muzycznych opartych na poezji H. Potawskiej pt. „Jeszcze jedno wspomnienie” w wykonaniu aktora Teatru „T cza” w Słupsku Władysława Wilczka oraz H. Lubinieckiej - flet,
- monodram „Pamiętnik wariata” według opowiadania M. Gogola w wykonaniu Jana Młodawskiego - aktora Teatru „Studio”.

Każda impreza poprzedzona była słowem wstępnym i zakończona dyskusją.

KOŁO PRZYJACIÓŁ MUZEUM I ZABYTKÓW

Koło powstało w listopadzie 1968 r. i liczyło 12 członków, w większości byli to pracownicy Muzeum w Słupsku. Przewodniczącą została Teresa Przałowa. W 1971 r. funkcję przewodniczącej Koła przejęła Grażyna Kujawska. Działalność Koła ukierunkowana została na studentów Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Słupsku.

Koło organizowało szkolenia, wykłady o sztuce i objazdy szkoleniowe po muzeach i regionie.

W latach 1973-1975 przewodniczącym Koła Stanisław Szpilewski w porozumieniu z nauczycielami historii słupskich szkół zorganizował Koło Młodzieży Przyjaciół Muzeum składające się z uczniów interesujących się historią sztuki, ochroną zabytków, etnografią oraz malarstwem i rzeźbą.

Odbywały się prelekcje prowadzone przez pracowników Muzeum Pomorza Rodkowego dla członków Koła dotyczące celów i zadań muzealnictwa, zabytków, kultury ludowej, starożytności, pracy konserwatorów, malarstwa polskiego z przełomu XIX i XX wieku.

Koło upowszechniało filmy popularyzujące te tematyki jak:

- architektura gotycka w Polsce
- architektura renesansu w Polsce
- malarstwo polskie w XIX w.
- twórczość Stanisława Wyspiańskiego

W 1974 r. Koło uczestniczyło w wydaniu katalogu wystawy wybitnego malarza gdańskiego z XVIII w. - Andrzeja Stecha urodzonego w Słupsku.

W tym samym roku powstała druga grupa Młodzieży Przyjaciół Muzeum na bazie uczniów Technikum Drzew-

nego dla której zorganizowano spotkania z pogadankami na tematy:

- dziejów dawnej broni
- rzemiosła artystycznego
- zadań muzeum w ochronie dóbr kultury
- potrzeby ochrony zabytków

Nową formą działalności Koła stały się wystawy organizowane przez członków Koła w I Liceum Ogólnokształcącym pt. „Słupsk - wyzwolenie - czas współczesny” i w Technikum Drzewnym - „Historia malarstwa europejskiego” wg scenariusza przygotowanego przez Stanisława Szpilewskiego. Członkowie Koła sami gromadzili materiały na wystawy. Po Stanisławie Szpilewskim funkcję przewodniczącej Koła przyjęła Janina Brzezińska a następnie Hanna Bilicka. Człysto zmiany przewodniczących Koła oraz brak wypracowania atrakcyjnych form działania spowodowało zawieszenie jego działalności w 1984 r.

KOŁO CZŁONKÓW ZBIOROWYCH

Statut Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego uwzględniał obok osób fizycznych również członkostwo zbiorowe. W latach 70. systematycznie wzrastała liczba członków zbiorowych, były nimi komitety osiedlowe, przedsiębiorstwa przemysłowe i usługowe. W 1979 roku do STSK należało już 35 członków zbiorowych. Zarząd Koła podjął uchwałę o powołaniu Koła Członków Zbiorowych z przewodniczącym Rudolfem Janikiem - dyrektorem SPT „Przymorze”. Kryzys społeczno-gospodarczy i stan wojenny spowodowały rezygnację członków zbiorowych i rozwiązanie Koła.

KOŁO MIŁO NIKÓW BIBLIOTEKI

Powstało w 1988 r. przy Filii Nr 6 Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, a jego przewodniczącą została inżynierka powołania Koła Henryka Dziugiel. Członkowie Koła organizowali w Filii Nr 6 - 10-12 imprez rocznie. Były to dyskusje na temat książek, wystawy, konkursy literackie i plastyczne dla dzieci i młodzieży. Koło Miłośników Biblioteki zaczęło działalność w 1995 r.

KOŁO TERENOWE W USTCE

Powstało w październiku 1968 r. na zebraniu działaczy społeczno-kulturalnych w Klubie Morskim w Ustce. Liczyło 19 osób a jego przewodniczącym został Grzegorz Adamski. Głównym zadaniem Koła uznano propagowanie wiedzy o Ustce i regionie w formie prelekcji i pogadarek skierowanych w sezonie letnim do wczasowiczów i turystów.

Koło wyszło z inicjatyw organizowania obchodów DNI USTKI, zorganizowania w oparciu o patronat Stoczni - Orkiestry Dobrej.

W tym czasie Koło było zorganizowane Dyskusyjny Klub Filmowy.

W 1972 r. Koło zaczęło działalność.

KLUB STANOWISZCZAN

Klub powstał w 1969 r. zadaniem Klubu było organizowanie życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego w rodzinach stanowiszczan, pomoc stanowiszczanom w rozwiązywaniu problemów

wynikających z przebiegu stanu i aklimatyzacji w nowym środowisku.

Klub miał opracowany statut, legitymacje członków i program pracy opracowany przez STSK, które udzielało pomocy finansowej na działalność klubu.

Klub zrzeszał około 120 członków - absolwentów wyższych uczelni, którzy ukończyli studia w latach 1968-1970, rozpoczęli pracę na terenie Słupska i powiatu słupskiego.

W działalności Klubu Stanowisko ma wyróżnić trzy kierunki:

- działalność kulturalno-towarzyską dla członków Klubu
- działalność społeczną na rzecz miasta
- działalność dotyczącą przebiegu stanów oraz zapewnienia właściwej aklimatyzacji w pracy

Działalność kulturalno-towarzyską miała sprzyjać integracji środowiska, wymianie doświadczeń z pracy. W tym celu organizowano w Klubie NOT cotygodniowe spotkania, bale karnawałowe oraz spływy kajakowe Słupią, rajdy piesze i kuligi.

Działalność Klubu na rzecz miasta polegała na udziale członków Klubu w spotkaniach z młodzieżą szkół średnich w Słupsku, na których udzielano informacji o kierunkach studiów, problemach życia studenckiego itp. Członkowie Klubu opracowali informację o Słupsku, słupskich zakładach przemysłowych i potrzebach kadrowych i wysyłali je do ośrodków akademickich Szczecina, Gdańsk i Poznań.

Ważną rolę spełniła również działalność dotycząca realizacji stanów. Klub opracował zasady dotyczące warunków odbywania stanów a wyniki przekazano do Wydziału Zatrudnienia Urzędu Miejskiego w Słupsku. Klub interweniował w dyskusjach zakładu pracy w przypadku niestosownego przebiegu pracy.

Klub działał do 1972 r.

KLUB ŁAWNIKA I KURATORA

Działał w latach 1971-1982. Organizował spotkania w KMPiK i klubach rodowiskowych, popularyzując wiedzę prawniczą wśród mieszkańców i wymieniając do wiadomości wynikające z pracy ławników i kuratorów. Organizatorem i przewodniczącym Klubu był Kazimierz Kwiecie .

KOŁO PIERWSZYCH SŁUPSZCZAN

Z inicjatywy Franciszka Szafranka doszło 21 października 1959 r. w Siedzibie Stronnictwa Demokratycznego do spotkania 16 mieszkańców Słupska, którzy przybyli do miasta w 1945 r. i wnieśli istotny wkład w tworzenie polskiej administracji, o wiarygodność, kulturę, służbę zdrowia i gospodarkę i nadal tu mieszkają i pracują . Efektem spotkania było utworzenie Koła Pierwszych Słupszczan z przewodniczącym Władysławem Fedorowiczem.

Za główne zadania Koła Pierwszych Słupszczan uznano: nawiązanie trwałych więzi między pionierami miasta, udział w obchodach rocznic powrotu Słupska do Macierzy, opracowanie wspomnień członków Koła z zakresu swojej pracy i działalności, co miało stanowić materiał źródłowy do opracowania monografii Słupska od 1945r.

Ważną formą działalności Koła Pierwszych Słupszczan były spotkania z uczniami szkół podstawowych i średnich, organizowane tradycyjnie w marcu (rocznica zdobycia Słupska przez Armię Czerwoną) i we wrześniu (DNI SŁUPSKA) na których członkowie Koła przekazywali własne do wiadomości zwyczajnych z historii polskiego Słupska. Spotkania takie były orga-

nizowane do 1990 r. Najczęściej uczestniczyli w nich: Władysław Kijowski, Jan Krawczuk, Władysław Fedorowicz, Franciszek Szafranek, Stanisław Wysocki, Władysław Kwapisz, Ludwik Downar-Zapolski, Antoni Pokusa, Witold Woźniakowski, Alfons Modrzejewski, Janusz Wolski i Leopold Pacocha.

Innych form działalności Koła były i do dziś kontynuowane spotkania z przedstawicielami władz miejskich, na których członkowie Koła zgłaszają postulaty dotyczące ich dla mieszkańców problemów, równocześnie nie uzyskują informacji o planach i kierunkach rozwoju różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego Miasta Słupska.

W 1974r. Koło Pierwszych Słupszczyzan weszło w strukturę organizacyjną Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego-

Od tego czasu Koło otrzymało własny budżet i mogło korzystać z pomocy organizacyjnej Zarządu STSK.

Zmieniły się także kryteria przyjęcia nowych członków.

Do 2004 r. członkami Koła mogli zostać mieszkańcy Słupska, którzy przybyli do miasta w 1945 i 1946 podjęli pracę i nadal tu mieszkają. W 2004 r. zebranie członków Koła podjęło uchwałę, która umożliwiała przyjęcie do Koła tych również, którzy przybyli do Słupska w 1945 i 1946 jako dzieci kontynuowali tu naukę a następnie pracowali w Słupsku do przejścia na emeryturę.

Działalność Koła Pierwszych Słupszczyzan została udokumentowana w Kronice Koła założonej w 1980 r. a kronikarzem - Antoni Pokusa odtworzył historię Koła od 1959 r. wraz z informacją prezentującą działalność członków Koła od 1945 r. między innymi:

- kształtowania się polskich organów administracyjnych
- rozwoju przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych

- pocztów polskiego szkolnictwa i kultury oraz służby zdrowia
- odgruzowanie i odbudowa miasta

Antoni Pokusa prowadził kronikę do 1990r.

Kronika została przekazana do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Słupsku i jest dostępna dla internautów w Bałtyckiej Bibliotece Cyfrowej.

W 1981 r. Zarząd Koła zorganizował z Wojewódzkim Archiwum Państwowym, Wojewódzkimi i Miejskimi Bibliotekami Publicznymi i SSK Pobrzeże wystawę dokumentującą powojenną historię Słupska pt. „Takie były pocztki”. Na wystawie zaprezentowano 200 dokumentów z tego 142 dostarczyli członkowie Koła.

Z okazji 70 rocznicy Odzyskania Niepodległości w Miejskim Orodku Kultury została zorganizowana wystawa kronik i dokumentów pt. „Pierwsze lata - Nasze Pocztki” (1945-1955).

Na wystawie zaprezentowano 7 kronik szkolnych, 6 zakładowych oraz 150 dokumentów dostarczonych przez członków Koła. Wystawa była czynna kilka dni i udostępniła młodzieży szkolnej, a dyrektorzy pełnili wyznaczeni członkowie Koła Pierwszych Słupszczan.

W 2002 r. w Szkole Podstawowej nr 5 odbyło się uroczyste spotkanie Członków Koła w 57 rocznicę „Wyzwolenia Słupska” z udziałem władz miejskich i centralnych, na którym 82 członkom Koła wręczono Honorowe Kartki Pierwszych Słupszczan.

Po okresie pewnej stagnacji w 2003 r. nowo wybrany Zarząd z przewodniczącą Jadwigą Drapińską-Trznadel podjął ambitny program aktywizacji działalności Koła Pierwszych Słupszczan. Systematycznie organizowane są spotkania członków Koła (2-3 w roku) z udziałem Prezydenta Miasta i przed-

stawiciele w tych instytucjach w Słupsku wzbogacone programami artystycznymi, honorowani są jubilaci (80 lat, 85 lat, 90 lat) oraz 2-3 wycieczki krajoznawcze i do miejsc zabytkowych. Działalność Koła głównie opiera się na rodkach pozyskiwanych od sponsorów.

W 2009 r. Koło Pierwszych Słupszczyzan obchodziło 50-lecie działalności. Z tej okazji zostało wydane wydawnictwo prezentujące działalność Koła, a władze miejskie zorganizowały w sali posiedzenia Rady Miejskiej uroczystą imprezę, na której zasłużonym działaczom Koła wręczono Medale za Zasługi dla Miasta Słupska i Nagrody Prezydenta Miasta. Działalność Koła jest nadal dokumentowana w dwóch następujących kronikach. Medale „Zasługi dla Miasta Słupska” otrzymali: Felicja Bystrzyńska, Danuta Krystyna Kardasz i Jerzy Turno.

Ratusz - uroczystość 50-lecia Koła Pierwszych Słupszczyzan (24 X 2009 r.). Gratulacje Jubilatów Janinie Grefke, Janinie Ryndo Edwardowi Poleszczakowi, Jadwidze Grocholskiej, Danucie Krystynie Kardasz i Janinie Pomykała składa Prezydent Miasta Maciej Kobylski i wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Kujawski

Ratusz - uroczysto 50-lecia Koła Pierwszych Słupszczan (24 X 2009 r.). Prezydent Słupska Maciej Kobyliński wręcza Nagrody Prezydenta Jadwidze Drapińskiej-Trznadel, Felicji Bystrzyńskiej, Irenie Romańskiej, Izydorowi Orlikowi i Jerzemu Turno

Prezydent Miasta Słupska Maciej Kobyliński, prezes STSK - Stanisław Turczyk i przewodnicząca Koła Pierwszych Słupszczan - Jadwiga Drapińska-Trznadel składają gratulacje Jubilatce Pani Irenie Szybkowskiej.

wi teczne spotkanie członków Koła Pierwszych Słupszczyzan w foyer Filharmonii i Teatru - 17 XII 2013 r. z udziałem m.in. Prezydenta Słupska Macieja Kobylskiego i ks. Jana Gariatowicza. W programie artystycznym prezentował si Kwartet Słupski.

wi teczne spotkanie członków Koła Pierwszych Słupszczyzan w foyer Filharmonii i Teatru w dniu 17 grudnia 2013 r.

FESTIWAL PIANISTYKI POLSKIEJ

I ląwa nieysz imprez organizowana przez Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne jest Festiwal Pianistyki Polskiej. Pomysłodawc Festiwalu był Andrzej Cwojdziski ówczesny kierownik Koszalińskiej Orkiestry Symfonicznej, który za-

Jerzy Waldorff zapowiada koncert inauguracyjny XV Festiwalu Pianistyki Polskiej w 1981 r.

Andrzej Cwojdzki
- pomysłodawca
i kierownik artystyczny
Festiwalu Pianistyki
Polskiej w latach 1967-
-1999 oraz dyrygent
koncertów festiwalowych

proponował władzom miejskim zorganizowanie tej imprezy w Słupsku. Pierwszy Festiwal Pianistyki Polskiej odbył się w dniach 7-17.IX.1967 r. Współorganizatorem pierwszych 12 Festiwali była Koszali ska Orkiestra Symfoniczna (od 1971 Filharmoniczna), a Andrzej Cwojdzki do 1999 roku pełnił funkcję kierownika artystycznego.

Festiwal Pianistyki Polskiej w Słupsku jest jedynego rodzaju imprez muzycznych w Polsce, w której swój kunszt wykonawczy prezentują polscy pianiści z kraju i z zagranicy. Na festiwalowej estradzie w Słupsku wystąpili tak wybitni pianiści jak: Władysław Krzyżanowski, Halina Czerny-Stefańska, Witold Małcużycki, Adam Harasiewicz, Miłosz Magin, Tadeusz

Andrzej Cwojdziski - pomysłodawca Festiwalu Pianistyki Polskiej i kierownik artystyczny w latach 1967-1999, Jan Stępień - jako przewodniczący Prezydium MRN w Słupsku podjął decyzję o zorganizowaniu FPP w Słupsku, Jerzy Bytnerowicz - prezes Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego i przewodniczący Zespołu Organizacyjnego FPP w latach 1983-2002

Stanisław Turczyk - komisarz FPP, Jerzy Bytnerowicz - prezes STSK i przewodniczący Zespołu Organizującego Festiwal Pianistyki Polskiej, Helena Bezeg - przewodnicząca Koła Miłośników Muzyki STSK - 1984 r.

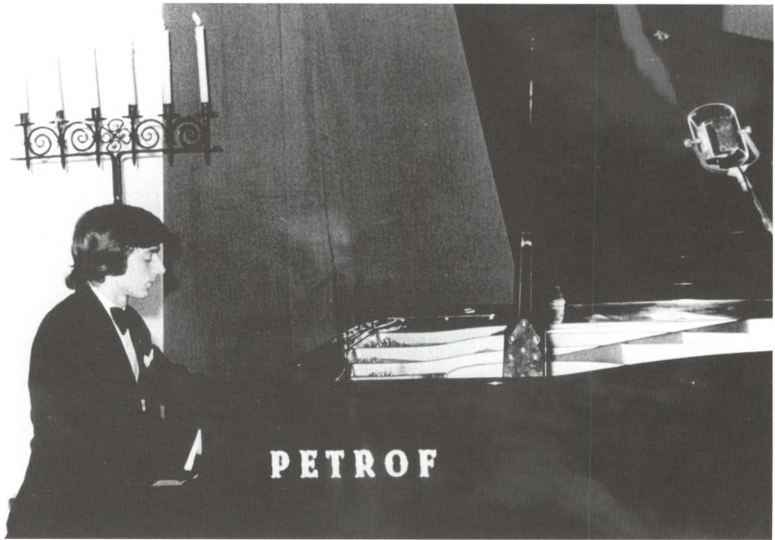

mudzi ski, Lidia Grychtołówna, Regina Smendzianka, Piotr Paleczny, Klara Langer-Danecka, Krystian Zimerman, Janusz Olejniczak, Rafał Blechacz, Ewa Poblocka, Wojciech witała oraz klawesyni ci: Leszek K dracki, El bieta Stefa ska, Władysław Klosiewicz i Marek Toporowski.

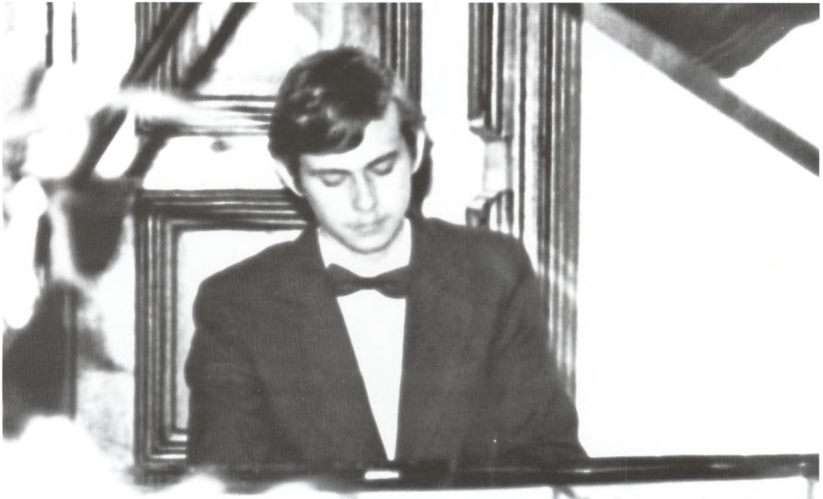
Od 1974 r. głównemu nurtowi Festiwalu towarzyszy tzw. „Estrada Młodych”, w której o tytuł laureata rywalizuj młodzi utalentowani piani ci i klawesyni ci. Ich wyst py ocenia Zespół Opiniuj cy zło ony z wybitnych krytyków muzycznych, muzykologów, pedagogów i przyznaje oprócz tytułu laureata tzw. „pomoce” w formie nagra radiowych, recitali i koncertów.

Koncert inauguracyjny 43 FPP - 5 IX 2009 r. Lutosławski Piano Duo - Emilia Sitarz i Bartłomiej W sik, Orkiestra Polskiej Filharmonii „Sinfonia Baltica” w Słupsku, dyrygent - Bohdan Jarmolowicz

Krystian Zimerman członek polskiej ekipy na Międzynarodowy Konkurs im. F. Chopena w Warszawie w Sali Rycerskiej Zamku Książąt Pomorskich na IX FPP w dniu 8 IX 1975 r.

Krzysztof Jabłoński - laureat „Estrady Młodych” XV FPP w 1981 r.

Tytuł Laureata „Estrady Młodych” FPP promuje młodych pianistów i jest cz sto wa nym wydarzeniem w ich dalszej karierze artystycznej. W latach 1974-2013 tytuł laureata „Estrady Młodych” otrzymało 172 pianistów i klawesynistów. W ród laureatów „Estrady Młodych” s tak znakomici pianici jak: Rafał Blechacz, Krzysztof Jabło ski, Wojciech witała, Waldemar Malicki, Eugeniusz Knapik, Karol Radziwonowicz, Jerzy Sterczy ski, Joanna Marcinkowska, Rafał Łuszczewski, Kordian Góra oraz klawesyni ci: Bogumiła Gizbert-Studnicka, Władysław Kłosiewicz, Marek Toporowski.

Organizatorzy XXVII w 1993 r. FPP i Członkowie Zespołu Opiniuj cego „ESTRAD MŁODYCH” w holu Polskiej Orkiestry Kameralnej w Słupsku. Od lewej Jerzy Bytnerowicz, Stanisław Turczyk, Stanisław Dybowski, Czesława Włodarczyk, Wanda Truszkowska, Zenon Czapski, Józef Ka ski, Andrzej Karpi ski, Irena Wyrzykowska-Mondelska, Halina Jarominiak, Janina Cydzik-Brzezi ska i Zbigniew Pawlicki

Przewodniczący Zespołu Organizacyjnego XXXII FPP - prezes STSK Stanisław Turczyk wręcza dyplom Laureata „ESTRADY MŁODYCH” Rafałowi Blechaczowi

Od 1975 r. na Festiwalu prezentują się polscy uczestnicy Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Na Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku miały miejsce prapremiery koncertów fortepianowych polskich kompozytorów - Norberta Kuzniaka (2002 r.), Piotra Mossa (2003 r.), Leszka Kułakowskiego (2006 r.) i Piotra Łukaszewskiego (2013 r.).

W Festiwalach występowały również duety fortepianowe, zespoły kameralne i orkiestry filharmoniczne z Gdańska, Olsztyna, Czestochowy, Białegostoku, Koszalina, Poznania, Zielonej Góry i Orkiestra Kameralna od 2004 r. Polska Filharmonia „SINFONIA BALTICA” w Słupsku.

W ramach Festiwalu Pianistyki Polskiej w latach 1976, 1977 i 1979 zostały zorganizowane wspólnie z Wyższą Szkołą Muzyczną w Gdańsku MIĘDZYNARODOWE SESJE - Muzyka Fortepianowa, w latach 1968-1989 ze Związkiem Kompozytorów Polskich w Warszawie pięć konkursów kompozytorskich na utwory fortepianowe, nagradzane kompozycje były wykonywane w ramach Festiwalu.

Akceptacja Festiwalu przez Słupsk społeczno umożliwiła ufundowanie w dużym stopniu dzięki funduszom pochodzącym ze zbiórki w 1972 r. pierwszego w Polsce pomnika Karola Szymanowskiego dłuta prof. Stanisława Horna-Popławskiego i w 1976 r. pomnika Fryderyka Chopina wg projektu Mieczysława Waltera ufundowanego przez słupskich rzemieślników.

Dzięki Festiwalowi Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne zakupiło z środków uzyskanych z Ministerstwa Kultury trzy koncertowe fortepiany STEINWAY, dwa fortepiany Petrof.

Dokumentacją Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku stanowią kroniki każdego Festiwalu, programy, plakaty, afisze, dwa albumy fotograficzne, kronika dwukrotnie FPP z lat 1967-1996 na płytach kompaktowych i kasetach magnetofonowych wydanych przez Polskie Nagrania w 1998 r. w oparciu o zasoby archiwalne Polskiego Radia w Koszalinie oraz seria medali z podobiznami najwybitniejszych polskich pianistów i kompozytorów.

Kroniki Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku zdeponowano w Miejskiej Bibliotece Publicznej są udostępnione interesantom przez Bałtyck Bibliotek Cyfrowy .

Kierownictwo artystyczne FPP od 2000 r. pełni Jan Popis.

Obecnie mimo, że Festiwal Pianistyki Polskiej nie zmienił swojej formuły i nie ma takiej reklamy jak zawdzięczali my

Członkowie Zespołu Organizacyjnego Festiwalu Pianistyki Polskiej w 2008 r. przed pomnikiem Karola Szymanowskiego. Od lewej Walenty Szymczewski, Halina Chmielecka, Stanisław Mirecki, Stanisław Turczyk, Janina Cydzik-Brzezińska, Mieczysław Jaroszewicz, Barbara Pera i Jan Szumski

Jerzemu Waldorffowi, który przez 20 lat promował Festiwal w prasie, radiu i telewizji, ma nadal wiernych słuchaczy i jest w nim wydarzeniem w życiu muzycznym w kraju.

O znaczeniu Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku jako ważnej imprezie muzycznej o charakterze ogólnopolskim wiadczą fakty, a od pierwszej edycji patronat nad nią sprawuje Minister Kultury.

FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ

^^^a n i cenion przez mieszka ców Słupska, wczaso-
wiczów i turystów imprez muzyczn w sezonie letnim (li-
piec-sierpie) organizowan od 1983 r. przez Słupskie Towa-
rzystwo Społeczno-Kulturalne jest Festiwal Muzyki Organo-
wej i Kameralnej w Ko cieł w. Jacka. Inicjatorem festiwalu
był Mieczysław Jaroszewicz i Zbigniew Pawlicki.

XIII Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w ko cieł w. Jacka zespół
kameralny „Stella Brasa” z Austrii - 2000 r.

XIII Festiwal Muzyki
Organowej i Kameralnej,
Józef Serafin - organy
2000 r.

Koncerty Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej odbywają się we wnętrzu zabytkowego Kościoła w Jacku. Niezwykle atrakcyjne dla koncertów festiwalowych są zrekonstruowane w latach 2001-2002 barokowe organy z fundacji księcia Ernesta Bogusława de Croy.

Podczas 31 edycji Festiwalu swoje umiejętności zaprezentowali najwybitniejsi polscy i zagraniczni mistrzowie gry na organach, znakomite zespoły kameralne, wirtuozi różnych instrumentów, soliści, chóry a nawet orkiestry.

Koncerty festiwalowe ze względu na udział wybitnych wykonawców, atrakcyjny i urozmaicony program mają ugruntowane

wana renom , ci gaj komplety słuchaczy, nie tylko melomanów ze Słupska, lecz również wczasowiczów i turystów odwiedzających nasz region.

W pierwszych latach Festiwalu odbywało się przeważnie 8 koncertów, zdarzało się także 12. Od 2010 roku ze względu na zmniejszającą się dofinansowanie z Urzędu Miejskiego ograniczyli my liczbę koncertów w czasie Festiwalu do 6, starając się równocześnie nie utrzymać wysokiego poziomu artystycznego imprezy.

Od pierwszej edycji w 1983 r. współorganizatorem Festiwalu było Krajowe Biuro Koncertowe i MPS, od 1999 r. Impresariat Mazowieckiego Centrum Kultury w Warszawie.

Od 2011 r. Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej organizujemy przy współpracy z Bogdanem Narlochem - dyrekto-

31 Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Kościele w. Jacka 8 VIII 2013 r. Koncert Młodzieżowej Orkiestry Białoruskich Instrumentów Narodowych z Miłską dyr. Sergiusz Gładki

rem artystycznym Międzynarodowego Festiwalu Organowego w Koszalinie. Dzięki tej współpracy udało się utrzymać 6 koncertów, równocześnie wzbogacić program o udział zagranicznych organistów, w których zespołów kameralnych, chórów i orkiestr.

Komisarzem Festiwalu od 1983 r. był wiceprezes STSK Mieczysław Jaroszewicz, następnie organizację imprezy zajmował się prezes Jerzy Bytnerowicz, od 2002 r. Halina Chmielecka - sekretarz Zarządu.

Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej jest organizowany przy współpracy z parafią w Jacku i nieocenionym miłośnikiem i propagatorem muzyki proboszczem Janem Giriato-wiczem.

XIII FMOiK w 1995 r. Koncert II Gruppo Stravagante (Austria)

KONCERTY KAMERALNE

W latach 1967-1986 wykonawcami koncertów kameralnych organizowanych przez STSK byli wybitni polscy pianiści jak Halina Czerny-Stefańska, Lidia Grychtołówna, Lidia Kozubek, Jerzy Godziszewski, Piotr Paleczny, Tadeusz Mudziński i zespoły kameralne z kraju i zagranicy.

Zmiany w finansowaniu Koncertów Kameralnych z budżetu miasta i mniejsze dotądki przyznawane w ramach konkursów grantowych spowodowały zmniejszenie ilości koncertów jak również zmian w doborze wykonawców.

W ostatnich 11 latach STSK przy współpracy z Muzeum Pomorza Rodkowego w Sali Rycerskiej Zamku Książąt Pomorskich organizowało 6-8 koncertów rocznie a wykonawcami najczęściej są młodzi utalentowani muzycy - studenci Akademii Muzycznej w Gdańsku, laureaci „ESTRADY MŁODYCH” Festiwalu Pianistyki Polskiej oraz małe zespoły kameralne złożone z muzyków Polskiej Filharmonii „SINFONIA BALTICA”.

Wieloletnia współpraca z Instytutem Upowszechniania Muzyki „SILESIA” w Katowicach umożliwia zaprezentowanie corocznie w koncertach kameralnych w Słupsku laureatów Międzynarodowych Festiwali i Konkursów Muzycznych.

Wstęp na koncerty kameralne jest bezpłatny, co umożliwia uczestniczenie w nich emerytom, rencistom i młodzieży szkolnej.

Koncerty kameralne s uzupełnieniem koncertów Polskiej Filharmonii „SINFONIA BALTICA” a frekwencja słuchaczy uzasadnia potrzeb ich organizacji.

Od 2002 r. organizacj koncertów kameralnych zajmuje si Plalina Chmielecka - sekretarz Zarz du STSK.

Koncert kameralny w wykonaniu Kwartetu Słupskiego 17 XII 2013 r.

NIEDZIELNY SALON MUZYCZNY

// 2002 r. Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne podjęło propozycję Teresy Przeradzkiej zorganizowania w Słupsku cyklicznej imprezy muzycznej pod nazwą NIEDZIELNY SALON MUZYCZNY.

Impreza organizowana przy współpracy z Muzeum Pomorza rodzinkowego w zabytkowej Sali Rycerskiej Zamku Książki i Pomorskich nawiązywała do tradycji tego rodzaju imprez muzycznych w wielu miastach Polski i Europy, przeznaczona była dla odbiorców w różnym wieku, zaspokajająca oczekiwania melomanów i pozyskania nowych słuchaczy.

Atrakcyjny, bardzo urozmaicony program, różnorodność wykonawców i prezentowanych instrumentów, każdy program opatrzony muzyką przewodnią został gorąco przyjęty przez miłośników muzyki o czym świadczyła pełna widownia w Sali Rycerskiej.

W latach 2002-2011 w ramach NIEDZIELNEGO SALONU MUZYCZNEGO odbyło się 51 tematycznych koncertów, w których uczestniczyło ponad 5 tysięcy słuchaczy, co świadczy, że ta inicjatywa popularyzacji muzyki była potrzebna i spełniała swój rolę również w edukacji muzycznej.

Niestety mimo wielkich starań Teresy Przeradzkiej w pozyskiwaniu dodatkowych pieniędzy od sponsorów na ten cel

z braku wystarczających dotacji z Urzędu Miejskiego NIEDZIELNY SALON MUZYCZNY zakończył działalność w 2011 roku.

Niedzielny Salon Muzyczny „Impresje zimowe”, Tomasz Szymczewski - fortepian, Agnieszka Rospondek - flet, Aleksandra Szajdrowicz - harfa, Teresa Przeradzka - animacja i piew. Sala Rycerska - 12 XII 2006 r.

POPULARYZACJA HISTORII SŁUPSKA I REGIONU

Jednym z zadań statutowych Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego jest popularyzacja historii Słupska i Regionu. Zadania te Towarzystwo realizowało w różnych formach, w ramach STUDIUM WIEDZY O REGIONIE, spotkaniach Członków Koła Pierwszych Słupszczyzan z uczniami słupskich szkół (historia Słupska od 1945 r.), wystawach dokumentów związanych z pierwszymi latami historii miasta po II wojnie światowej, konkursem na pamiętniki z tego okresu czasu.

Ważną rolę w popularyzacji historii Słupska spełniają wydawnictwa Towarzystwa, od wydanych przy współpracy z PTTK przewodnikami turystycznymi - „SŁUPSK I ZIEMIA SŁUPSKA”, „SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY”, do wydania w 1981 roku wspólnie z Oddziałem i Stacją Naukową Polskiego Towarzystwa Historycznego w Słupsku „HISTORIA SŁUPSKA”.

Bogata tematyka historyczną zawiera 12 tomów materiałów i studiów do regionalizmu słupskiego wydanych w latach 1999-2013.

Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne współorganizowało z Miejskim Ośrodkiem Kultury i współpracuje obecnie ze Słupskim Ośrodkiem Kultury w organizacji TURNIEJÓW WIEDZY O SŁUPSKU, którego 30 edycja odbędzie się w tym roku.

Inięatorem Turnieju jest Stanisław Turczyk ówczesny Dyrektor Miejskiego O rodka Kultury i Sekretarz Zarz du STSK, który opracowuje pytania na turniej i przewodniczy Komisji Oceniaj cej odpowiedzi uczestników. Celem Turnieju Wiedzy o Słupsku jest popularyzacja historii Słupska tej dawnej jak i współczesnej i inspirowanie działalno ci artystycznej młodzie y (uczestnicy finału prezentuj własne programy artystyczne nawi zuj ce w wielu wypadkach do wydarze historycznych). Główne trofeum dla zwyci zców Turnieju stanowi Puchar Prezydenta Miasta Słupska.

W latach 1978-1984 w Turnieju uczestniczyły reprezentacje Liceum Ogólnokształc ego nr 1 i Liceum Ogólnokształc ego nr 2. Od 1984 r. w Turnieju Wiedzy o Słupsku uczestnicz uczniowie Słupskich Szkół podstawowych, a od 2004 uczniowie gimnazjum.

W 1991 r. tematyka Turnieju została poszerzona o Konstytucj 3 Maja, za w 2004 r. (gdy Polska została członkiem Unii Europejskiej) o tematyk zwi zan z Uni Europejsk .

Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne współpracuje ze Słupskim O rodkiem Kultury na podobnych zasadach jak w TURNIEJU WIEDZY O SŁUPSKU w organizacji Konkursu Historycznego pn. ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁO CI (po I wojnie wiatowej).

Do 1998 r. w konkursach uczestniczyli uczniowie szkół rednich woj. słupskiego, a od 1999 r. uczniowie szkół ponadpodstawowych miasta Słupska i powiatu słupskiego.

WSPÓŁPRACA STSK Z INSTYTUCJAMI, PLACÓWKAMI KULTURY I ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI

Przez cały okres działalności Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne współpracowało i nadal współpracuje z wieloma instytucjami kultury i organizacjami społecznymi w Słupsku i w kraju.

W pierwszych latach działalności szczególnie cenna dla Towarzystwa była współpraca z Klubem Międzynarodowej Prasy i Książki. Korzystali my z gościnnych pomieszczeń Klubu i organizowali my wspólnie wiele imprez dla mieszkańców.

Długą tradycją kontynuowaną do dziś jest współpraca z Muzeum Pomorza Rodkowego. W Zamku Książąt Pomorskich w Sali Rycerskiej organizowali my wspólnie koncerty kameralne, przez 10 lat NIEDZIELNY SALON MUZYCZNY, od 1974 r. odbywały się tu koncerty fortepianowe i klawesynowe uczestników „ESTRADY MŁODYCH” Festiwalu Pianistyki Polskiej. Muzeum Pomorza Rodkowego organizowało okolicznościowe wystawy związane z FPP.

W organizacji Festiwalu Pianistyki Polskiej współpracowali my z Teatrem Bałtyckim, Teatrem Muzycznym, Państwowych Orkiestr Kameralnych a od 2005 r. Polskiej Filharmonii „SIN-

FONIA BALTICA" w Słupsku, a przy pierwszych edycjach z Orkiestr Symfoniczną a następnie Filharmonii Koszalińskiej.

Ważną dla STSK jest współpraca z Miejskimi Bibliotekami Publicznymi. Tu zdeponowane są materiały związane z Festiwalami Pianistyki, wydawnictwa STSK, które zostały zdigitalizowane i udostępnione internautom przez Bałtyckie Biblioteki Cyfrowe.

W MBP odbywają się imprezy organizowane przez Koło Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „DOLINA SŁUPI”.

MBP organizuje corocznie okolicznościowe wystawy w czasie FPP oraz z okazji 40-lecia i 50-lecia działalności Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego.

Cenną jest nasza współpraca z Zespołem Szkół Muzycznych przy organizacji imprez muzycznych, z Miejskim Ośrodkiem Kultury a następnie Słupskim Ośrodkiem Kultury przy organizacji konkursów historycznych dla uczniów.

W latach 70. i 80. XX w. rozwinieliśmy wieloletnią współpracę z Naczelnią Organizacją Techniczną i Wyższą Szkołą Pedagogiczną, Stacją Naukową Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Działalność Koła Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „DOLINA SŁUPI” opiera się na współpracy z Ligą Ochrony Przyrody i PTTK.

STSK współpracuje z Towarzystwem im. F. Chopina w Warszawie, współpracowało z Krajowym Biurem Koncertowym i Mazowieckim Centrum Kultury przy organizacji Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej w Kościele w Jacku a w ostatnich trzech latach z organizatorami Międzynarodowych Koncertów Organowych w Koszalinie.

Od wielu lat współpracuje z Instytucją Promocji i Upowszechniania Muzyki „SILESIA” w Katowicach.

SŁUPSKIE TOWARZYSTWO SPOŁECZNO-KULTURALNE jest członkiem Ruchu Stowarzysze Regionalnych Rzeczpospolitej Polskiej.

Z okazji jubileuszu Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego z którymi współpracowali my i współpracujemy przekazujemy serdeczne podziękowania.

NAGRODY I WYRÓ NIENIA

Ź (J-letnia działalno Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego na rzecz upowszechniania kultury szczególnie muzycznej, historii Słupska i walorów przyrodniczo-turystycznych Ziemi Słupskiej zyskała uznanie mieszkań ców i władz lokalnych oraz Ministerstwa Kultury.

Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne pi ciokrotnie otrzymało Dyplom Honorowy Ministra Kultury za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury (1979 r., 1984 r., 1989 r., 1991 r., 2009 r.). W 1988 r. STSK zdobyło I miejsce i Nagrodę w Konkursie dla Towarzystw Społeczno-Kulturalnych pt. „Bliżej Regionu - Bliżej Kraju” zorganizowanym przez Ministerstwo Kultury i Sztuki wspólnie z redakcją KURIERA POLSKIEGO.

W 1988 r. STSK otrzymało Medal Honorowy Ligi Ochrony Przyrody w 2002 Krajowa Rada Regionalnych Towarzystw Kultury nadała STSK Medal Aleksandra Patkowskiego.

W 1979 r. STSK otrzymało Medal Honorowy „Za zasługi dla MIASTA SŁUPSKA”, w 1984 r. Medal Honorowy „Za zasługi dla województwa słupskiego”.

Dorobek Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego to efekt działalności zaangażowanych działaczy.

Wśród Honorowych Obywateli Miasta Słupska, którzy otrzymali ten zaszczytny tytuł są członkowie STSK - Jan St -

pie , Jerzy Bytnerowicz, Franciszek Szafranek i Józef Cieplicki. Inni s patronami słupskich ulic (Maria Zaborowska, Jan Pomszykiewicz, Jerzy Bytnerowicz, Franciszek Szafranek, Stanisław Szpilewski, Ignacy Bogdanowicz, Władysław Kijowski, Maria Aluchna-Emelianów, Władysław Fedorowicz, Władysław Kwapisz, Stanisław Repelowski, Stanisław Szarmach, Tadeusz Czapliski).

ZAŁOŻYCIELE SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA
SPOŁECZNO-KULTURALNEGO - 24.VI.1964 R.

1. Maria ZABOROWSKA
2. Kazimierz WIDERSKI
3. Czesław DOMARADZKI
4. Ignacy DRUHAL
5. Anna PALUCH
6. Kazimierz HUCZYŃSKI
7. Tadeusz MROZOWSKI
8. Marian ZIELIŃSKI
9. Maria WOLSKA
10. Kazimierz KWIECIE
11. Marian KRASNOWSKI
12. Józef MALEJ
13. Jan GÓRAWSKI
14. Tytus BURCZYK
15. Bogusław DRAŁUS
16. Jerzy BYTNEROWICZ
17. Jan PAŃCZYK
18. Marian SZKUDLAREK
19. Marta ALUCHNA-EMELIANOW
20. Joanna RUCIŃSKA
21. Wanda ZABOROWSKA

22. Stanisław SZPILEWSKI
23. Józef KUREK
24. Maria BAGATELA
25. Zdzisław MACHURA
26. Zenon KULAWAS
27. Maria MALCZEWSKA
28. Barbara BOGDANOWICZ
29. Ignacy BOGDANOWICZ
30. El bieta HACKEMER
31. Stefan MORAWSKI
32. Iwo MALCZEWSKI
33. Edward HACKEMER
34. Jadwiga SUBOCZ
35. Mirosław JARUGA
36. Barbara KOROTKI
37. Stanisław MIRECKI
38. Franciszek SZAFRANEK
39. Jan POSMYKIEWICZ
40. Andrzej MA LANKIEWICZ
41. Hanna MA LANKIEWICZ

KOŁA I KLUBY SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO W LATACH 1964-2004

1. KOŁO MIŁO NIKÓW MUZYKI (1967-1990)

Przewodnicz cy: Helena Bezeg
Barbara Major
Mieczysław Jaroszewicz

2. KOŁO MIŁO NIKÓW REGIONU (1968-2004)

Przewodnicz cy: Józef Cieplik
Stanisław Zurański

od 1990-2014 - KOŁO MIŁO NIKÓW REGIONU I PARKU
KRAJOBRAZOWEGO „Dolina Słupi”

Przewodnicz cy: Józef Cieplik

3. KOŁO MIŁO NIKÓW PLASTYKI (1969-1982)

Przewodnicz cy: Mirosław Jaruga

w latach 1982-1995 - KOŁO PLASTYKÓW
NIEPROFESJONALNYCH

Przewodnicz cy: Stanisław Berbeka

4. KOŁO PIERWSZYCH SŁUPSZCZAN (1959-2014)

Przewodniczcy: Władysław Federowicz (1959-1975)
Stanisław Wysocki (1975-1979)
Ludwik Downar-Zapolski (1979-2000)
Antoni Romuald Makowski (2000-2002)
Jadwiga Drapińska-Trznadel (2003-2014)

5. KOŁO PRZYJACIÓŁ MUZEUM I ZABYTKÓW
(1968-1984)

Przewodniczcy: Teresa Przałowa
Grażyna Kujawska
Stanisław Szpilewski
Janina Cydzik-Brzezińska
Hanna Bilicka

6. KOŁO MIŁO NIKÓW TEATRU (1969-1994)

Przewodniczcy: Ryszard Romanowski
Bronisław Markiewicz
Maciej Fiderer
Danuta Polakowska
Wanda Lenc
Krystyna Danilecka

7. KOŁO MIŁO NIKÓW BIBLIOTEKI (1988-1995)

Przewodnicząca: Henryka Dziugiel

8. KOŁO CZŁONKÓW ZBIOROWYCH (1979-1981)

Przewodniczcy: Rudolf Janik

9. KOŁO TERENOWE w Ustce (1968-1972)

Przewodnicz cy: Grzegorz Adamski

10. KLUB STAJCZYKÓW (1969-1972)

Przewodnicz cy: Ignacy Stępiński

Stanisław Przewoźnik

11. KLUB ŁAWNIKA I KURATORA (1977-1982)

Przewodnicz cy: Kazimierz Kwiecie

PREZESI, SEKRETARZE I SKARBNICY ZARZĄDU SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO 1964-2014

Prezisi

Jan ST. PIE	-	1964-1969
Eugeniusz SZYMA CZAK	-	1969-1979
Stanisław ŁYCZEWSKI	-	1979-1980
Edmund RETZLAFF	-	1980-1982
Jerzy BYTNEROWICZ	-	1983-2002
Stanisław TURCZYK	-	2002-2014

Sekretarze

Czesław DOMARADZKI	-	1964-1965
Henryk WREMBEL	-	1965-1969
Stanisław MIRECKI	-	1969-1973
Mieczysław JAROSZEWICZ	-	1973-1979
Stanisław TURCZYK	-	1979-2002
Halina CHMIELECKA	-	2002-2014

Skarbnicy

Zdzisław MACHURA	-	1964-1965
Wanda TRUSZKOWSKA	-	1965-1994
Barbara PERA	-	1994-2014

WYKAZ

CZŁONKÓW SŁUPSKIEGO TOWARZYSTWA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO W 2014 R.

1. Bartkowiak Henryk
2. Boczkowska Jadwiga
3. Bogdanowicz Halina
4. Bogdanowicz Józefa
5. Brodzki Zbigniew
6. Budner Stefan
7. Budzik Roman
8. Bystrzyńska Felicja
9. Chmielecka Halina
10. Chościłowicz Stefania
11. Cieplik Janina
12. Cieplik Józef
13. Ciupa Izabela
14. Cydzik-Brzezińska Janina
15. Czapiga Regina
16. Czech Tadeusz
17. Czerwińska Brygida
18. Dalecka Elbieta
19. Danilecka-Wojewódzka Krystyna
20. Dąbrowska Ada

21. Dobaczaska Danuta
22. Drapi ska-Trznadel Jadwiga
23. Duchnowicz Maria
24. Feder Ewa
25. Feder Lech
26. Gaca Krystyna
27. Gaillard Maria
28. Gili Józef
29. Górawski Jan
30. Górski Antoni
31. Grefka Janina
32. Grocholska Jadwiga
33. Grudziecki Henryk
34. Grygiel Irena
35. Habecka Maria
36. Henke Daniela
37. Ilukowicz-Zalewska Lucyna
38. Jankowska Karolina
39. Jankowski Bogumił
40. Janusz Halina
41. Jaroszewicz Mieczysław
42. Jaruga Borys
43. Jaruga Helena
44. Jonan Janina
45. Jo czyk Maria
46. Kaliszczak El bieta
47. Kalska Jadwiga
48. Kardasz Danuta Krystyna
49. K tnik Gra yna
50. Klentak Waclaw
51. Korczy ski Marian

52. Kończak Ryszard
53. Krajewska Krystyna
54. Kubacki Zdzisław
55. Kulig Henryk
56. Kuros Leszek
57. Kuzia Anna
58. Kwasińska Urszula
59. Kwiatkowska Klementyna
60. Leleniewski Jan
61. Lenc Tadeusz
62. Lengier Leokadia
63. Lengier Wiktor
64. Lipińska Krystyna
65. Maciaszek Michał
66. Major-Milewczyk Barbara
67. Marcinkowska Irena
68. Marcinkowski Rajmund
69. Marczak Eugeniusz
70. Matysek Halina
71. Mazurek Jerzy
72. Michalska Zofia
73. Milewczyk Brunon
74. Milewska Jadwiga
75. Muszyńska Teresa
76. Muszyński Piotr
77. Nogaj Józefa
78. Olszewska Wincenta
79. Olszlegier Antoni
80. Olszlegier Maria
81. Orlicka Judyta
82. Orlik Izidor
83. Orłowski Józef

84. Owczarek Julia
85. Parzuchowska Danuta
86. Paukzto Wiesława
87. Pera Barbara
88. Pera Feliks
89. Pietrasiewicz-Chudy Janina
90. Piotrowska Irena
91. Poleszak Edward
92. Potalska Barbara
93. Przeradzka Teresa
94. Roma ska Irena
95. Rusak Gra yna
96. Rybska Danuta
97. Ryndo Joanna
98. Silka Teresa
99. Słowik Helena
100. Sokołowska Janina
101. Sroka Danuta
102. Stoerer El bieta
103. Stypułkowska Zofia
104. Surmacz Małgorzata
105. Szrejber Arkadiusz
106. Szudrowicz Stanisław
107. Szudrowicz Wanda
108. Szuper Łucja
109. Szwarnowska Maria
110. Szybkowska Irena
111. Szycko Maria
112. Szycko Tarsycjusz
113. Szymczewski Walenty
114. Trzaskoma Jerzy
115. Turczyk Stanisław

116. Turno Jerzy
117. Tuzik Krystyna
118. Urwan Zenon
119. Wasylko Jerzy
120. Wilgosiewicz Romana
121. Wyrostek Adam
122. Zar ba Małgorzata
123. Zieli ski Marian
124. Zdu Zdzisława
125. abi ski Tadeusz
126. ochowska El bieta
127. Przybylak Gra yna

Członkowie Zarz du STSK w kadencji 2010-2015

ZARZĄD STSK W KADENCJI 2010-2015

Stanisław Turczyk	prezes
Mieczysław Jaroszewicz	wiceprezes
Halina Chmielecka	sekretarz
Barbara Pera	skarbnik
Józef Cieplik	
Janina Cydzik-Brzezińska	
Jadwiga Drapińska-Trznadel	
Lech Feder	
Barbara Major-Milewczyk	
Helena Jaruga	
Stanisław Mirecki	
Izydor Orlik	
Teresa Przeradzka	
Stanisław Szpilewski	
Walenty Szymczewski	

REFLEKSJE Z 50-LECIA STSK

W latach działalności Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego skłania do refleksji nad rolą Towarzystwa w życiu kulturalnym Słupska i jego dorobkiem.

W pierwszych latach działalności STSK skupiło wielu ludzi pełnych inicjatywy - nauczycieli, pracowników kultury, administratorów i inteligencji technicznej co wpływało na rolę Towarzystwa w środowisku i umożliwiała podejmowanie wielu propozycji dotyczących kultury i życia społecznego i ich realizacji. Wielką w tym zasługą dr. Jana Stępnia - przewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, założyciela i długoletniego prezesa STSK. Dzięki jego operatywności i mocnym umocowaniom w ówczesnej sytuacji społeczno-politycznej miasta Słupska w województwie koszalińskim już na przełomie lat 70. i 80. STSK liczyło ponad 400 członków indywidualnych i 35 zbiorowych.

Ważną rolę spełniały Koła i Kluby prowadzące wielokierunkową działalność i umożliwiającą członkom Towarzystwa realizować swoje zainteresowania. Pozycją STSK w słupskiej kulturze umacniała rolę organizatora Festiwalu Pianistyki Polskiej i promocja imprezy i Miasta Słupska prowadzona przez Jerzego Waldorffa o czym między innymi wiadczy cytata z jego przedmowy w albumie fotograficznym wydanym z okazji XV FPP w 1981:

„O wielko ci pa stw mog decydowa ich rozlegle terytoria, bogactwa, flota, artyleria, lotnictwo. Ale trudniej zaiste doprowadzi do tego, eby wielko narodu skladala si kultura i sztuka, jej dawno wspolczesno . W tym znaczeniu Polska jest wielkim pa stwem, a Slupsk jednym z jej najcenniejszych miast, perl blyszcz c w koronie Rzeczypospolitej”.

Powstanie w 1975 r. województwa słupskiego i nowych instytucji kultury spowodowało ograniczenie działalności STSK i ukierunkowanie przede wszystkim na popularyzację muzyki, historii Słupska i walorów przyrodniczo-turystycznych ZIEMI SŁUPSKIEJ.

Ostatnie 20 lat działalności STSK determinowały zmiany w finansowaniu organizacji poza rządowych, zmiany społeczno-gospodarcze oraz nowe możliwości zaspokajania potrzeb kulturalnych dzięki telewizji i internetowi.

Zmniejszyło się jednocześnie zainteresowanie zwłaszcza ludzi młodych działalnością społeczną w sferze kultury, którzy mają inne priorytety życiowe. Na pewno niewystarczającą jest edukacja przygotowująca dzieci i młodzież do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Obecnie 125 aktualnych członków Towarzystwa to w większości emeryci i renciści w zaawansowanym wieku a trudno im w pozyskiwaniu pieniędzy na działalność w ramach konkursów grantowych i od sponsorów powoduje ograniczenie zakresu działalności lub rezygnację z niektórych imprez (Niedzielny Salon Muzyczny), a nowe inicjatywy nie mają szans realizacji.

Mimo tych zmian jakie miały miejsce w czasie 50 lat działalności Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego możemy mieć jako działacze satysfakcję z tego co Towarzystwo wniosło do słupskiej kultury i życia społecznego mieszkańców miasta i chcemy zaprezentować ten dorobek w czasie obecności jubileuszowych 24 czerwca 2014 r.

S P I S T R E C I

Wst p Macieja Kobyli skiego Prezydenta Słupska.....	5
Tradycje ruchu społecznego w Słupsku.....	7
Powstanie i program STSK.....	9
Działalno STSK.....	12
Działalno kół i klubów STSK.....	20
Koło Miłó ników Muzyki	20
Koło Miłó ników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobra- zowego „Dolina Słupi”.....	23
Koło Miłó ników Plastyki	29
Koło Miłó ników Teatru	30
Koło Przyjaciół Muzeum i Zabytków.....	32
Koło Członków Zbiorowych.....	33
Koło Miłó ników Biblioteki.....	34
Koło Terenowe w Ustce.....	34
Klub Sta ystów.....	34
Klub Ławnika i Kuratora.....	36
Koło Pierwszych Słupszczan	36
Festiwal Pianistyki Polskiej.....	42
Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej.....	51
Koncerty Kameralne.....	55

Niedzielny Salon Muzyczny.....	57
Popularyzacja historii Słupska i regionu.....	59
Współpraca z instytucjami i placówkami kultury organiza- cjami społecznymi.....	61
Nagrody i wyróżnienia	64
Założyciele STSK.....	66
Koła i Kluby STSK.....	68
Prezesi, sekretarze i skarbnicy STSK.....	71
Wykaz członków STSK w 2014 r.....	72
Zarząd STSK w kadencji 2010-2015	77
Refleksje z 50-lecia STSK.....	78

ISBN 978-83-928667-4-9

